

CYNGOR SIR CEREDIGION

DANGOSYDDION DARBODUS**1. DANGOSYDDION DARBODUS WEDI'U DIWEDDARU A GYFLWYNIR I'W CYMERADWYO**

Mae'r Cod Darbodus yn amlinellu'r dangosyddion y mae'n rhaid eu defnyddio i ddangos bod yr awdurdodau lleol wedi bodloni amcanion y Cod. Nid yw'r Cod yn awgrymu terfynau na chymarebau dangosol ar gyfer y dangosyddion.

Rhaid i'r Cyngor bennu a chymeradwyo'r dangosyddion a dylent ddilyn yr un llwybr ag a ddilyniwr wrth bennu ac adolygu'r gyllideb. Wrth bennu neu ddiwygio'r dangosyddion darbodus, rhaid i'r awdurdod lleol roi sylw dyledus i'r materion canlynol:

- Fforddiadwyedd
- Darbodrwydd a chynaliadwyedd
- Gwerth am arian
- Gwarchod asedau
- Amcanion gwasanaeth
- Ymarferoldeb

Cyflwynir y dangosyddion darbodus canlynol i'w cymeradwyo:

DD 1 Amcangyfrifon o'r Gwariant Cyfalaf

Gwariant cyfalaf gwirioneddol y flwyddyn diwethaf a'r amcangyfrifon ar gyfer gwariant cyfalaf y flwyddyn gyfredol a'r blynnyddoedd dilynol yw:

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
	£m	£m	£m	£m	£m
	Gwirioneddol	Amcan	Amcan	Amcan	Amcan
Y Gronfa Gyffredinol	18	35	60	24	11
Cyfanswm	18	35	60	24	11

DD 2 Amcangyfrifon y costau ariannu i'r ffrwd referniw net.

Mae amcangyfrifon y costau ariannu i ffrwd referniw net yr awdurdod fel a ganlyn:

	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
	Gwirioneddol	Amcan	Amcan	Amcan	Amcan
Y Gronfa Gyffredinol	4.4%	4.2%	3.7%	4.0%	4.0%

DD 3 Amcangyfrifon o'r Gofynion Cyllido Cyfalaf

Isod, nodir amcangyfrifon o'r gofynion cyllido cyfalaf ar ddiwedd y flwyddyn (sy'n cynnwys y gofynion cyfrifyddu ar gyfer trafodion Mentrau Cyllid Preifat a Phrydlesi Cyllidol) ar gyfer yr Awdurdod yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd dilynol ynghyd â'r gofynion cyllido cyfalaf gwirioneddol ar 31/03/2022:

	31/03/22	31/03/23	31/03/24	31/03/25	31/03/26
	£m	£m	£m	£m	£m
	Gwirioneddol	Amcan	Amcan	Amcan	Amcan
Y Gronfa Gyffredinol	138	143	162	171	172
Cyfanswm	138	143	162	171	172

DD 4 Y Ddyled Grynswth a'r Gofyniad Cyllid Cyfalaf

I sicrhau dros y tymor canolig y bydd dyled yn cael ei defnyddio at ddibenion cyfalaf yn unig, dylai'r awdurdod lleol sicrhau nad yw'r ddyled allanol grynswth, ac eithrio yn y tymor byr, yn fwy na chyfanswm gofynion cyllido cyfalaf y flwyddyn flaenorol ynghyd â'r amcangyfrifon o unrhyw ofyniad cyllido cyfalaf ychwanegol ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol a'r ddwy flynedd ariannol nesaf.

Mae'r Swyddog a151 yn adrodd na chafodd yr awdurdod unrhyw anhawster o ran bodloni'r gofyniad hwn yn 2021/22, ac nad yw'n rhagweld unrhyw anawsterau ar gyfer y flwyddyn gyfredol na'r blynyddoedd dilynol. Mae'r farn hon yn ystyried yr ymrwymadau cyfredol, y cynlluniau sy'n bodoli eisoes, a'r cynigion a geir yn y rhaglen gyfalaf dair blynedd.

DD 5 Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol

O ran ei ddyled allanol, argymhellir bod y Cyngor yn cymeradwyo'r terfynau awdurdodedig a ganlyn ar gyfer cyfanswm ei ddyled allanol o ran buddsoddiadau ar gyfer y tair blynedd ariannol nesaf. Mae'r terfynau hyn yn nodi dyled ar wahân i rwymedigaethau hirdymor eraill fel prydlesi cyllidol.

Gofynnir i'r Cyngor gymeradwyo'r terfynau hyn a dirprwyo awdurdod i'r Swyddog a151, o fewn y terfyn y cytunwyd arno ar gyfer unrhyw flwyddyn unigol, gyflawni symudiadau rhwng y terfynau y cytunwyd arnynt ar wahân ar gyfer benthyca a rhwymedigaethau hirdymor eraill, a hynny'n unol â'r gofynion i arfarnu opsiynau a sicrhau'r gwerth gorau am arian i'r Awdurdod. Rhoddir gwybod i'r Cyngor am unrhyw newid o'r fath yn y cyfarfod nesaf ar ôl cyflawni'r newid.

	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
	£m	£m	£m	£m
Benthyca	131	155	163	168
Rhwymedigaethau hirdymor eraill	7	7	12	12
Cyfanswm	138	162	175	180

Mae'r Swyddog a151 yn adrodd bod y terfynau awdurdodedig hyn yn gyson ag ymrwymïadau cyfredol yr Awdurdod, y cynlluniau sy'n bodoli eisoes a'r cynigion a geir yn adroddiad y gyllideb ynghylch cyllido a gwariant cyfalaf. Mae'r Pennaeth Cyllid yn cadarnhau eu bod yn seiliedig ar amcangyfrif o'r sefyllfa fwyaf tebygol a darbodus (ond nid y sefyllfa waethaf bosibl), a bod rhywfaint o le yn ychwanegol at hyn ar gyfer rheoli gweithredol, er enghraifft, symudiadau arian parod anarferol ac aildrefnu dyledion.

Y terfyn statudol a bennir o dan adran 3 (1) Deddf Llywodraeth Leol 2003 fydd y terfyn a bennir ar gyfer 2023/24.

DD 6 Ffin Weithredol ar gyfer Dyled Allanol

Gofynnir hefyd i'r Cyngor gymeradwyo'r ffin weithredol a ganlyn ar gyfer dyled allanol dros yr un cyfnod. Mae'r ffin weithredol arfaethedig ar gyfer dyled allanol yn seiliedig ar yr un amcangyfrifon â'r terfyn awdurdodedig, ond mae'n adlewyrchu'n uniongyrchol amcangyfrif y Swyddog a151 o'r sefyllfa fwyaf tebygol a darbodus (ond nid y sefyllfa waethaf bosibl), heb y lle ychwanegol a geir yn y terfyn awdurdodedig, ac mae'n cyfateb i uchafswm y ddyled allanol ragamcanol.

Gofynnir hefyd i'r Cyngor ddirprwyo awdurdod i'r Swyddog a151, o fewn y ffin weithredol ar gyfer unrhyw flwyddyn unigol, gyflawni symudiadau rhwng y ffigurau y cytunwyd arnynt ar wahân ar gyfer benthycu a rhwymedigaethau hirdymor eraill. Rhoddir gwybod i'r Cyngor am unrhyw newid o'r fath yn y cyfarfod nesaf ar ôl cyflawni'r newid.

	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
	£m	£m	£m	£m
Benthycu	125	149	157	162
Rhwymedigaethau hirdymor eraill	6	6	11	11
Cyfanswm	131	155	168	173

DD 7 Dyled Allanol Wirioneddol

Dyled allanol wirioneddol y Cyngor ar 31/03/2022 oedd £121.6m (ac roedd yn cynnwys benthyciadau allanol o £115.6m a rhwymedigaeth hirdymor eraill o £6.0m).

Sylwer nad oes modd cymharu'r ddyled allanol wirioneddol yn uniongyrchol â'r terfyn awdurdodedig a'r ffin weithredol, a hynny oherwydd bod y ddyled allanol wirioneddol yn adlewyrchu'r sefyllfa ar un adeg benodol yn unig.

DD 8 Strwythur Aeddfedrwydd Benthycia

Mae'r terfynau uchaf ac isaf a gynigir ar gyfer y strwythur aeddfedrwydd benthyciadau fel a ganlyn:

	Terfyn uchaf	Terfyn isaf
Llai na 12 mis	20%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	20%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	50%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%
10 mlynedd a throsodd	95%	25%
<u>Is-gategori o fewn 10 mlynedd a throsodd</u> 50 mlynedd a throsodd	20%	0%

DD 9 Terfyn uchaf ar gyfer cyfanswm y prifsymiau a fuddsoddir am gyfnodau hwy na 1 blwyddyn

Pennir terfynau uchaf ar gyfer symiau a fuddsoddir am gyfnodau hwy na 1 blwyddyn ar yr adeg y gwneir y buddsoddiad:

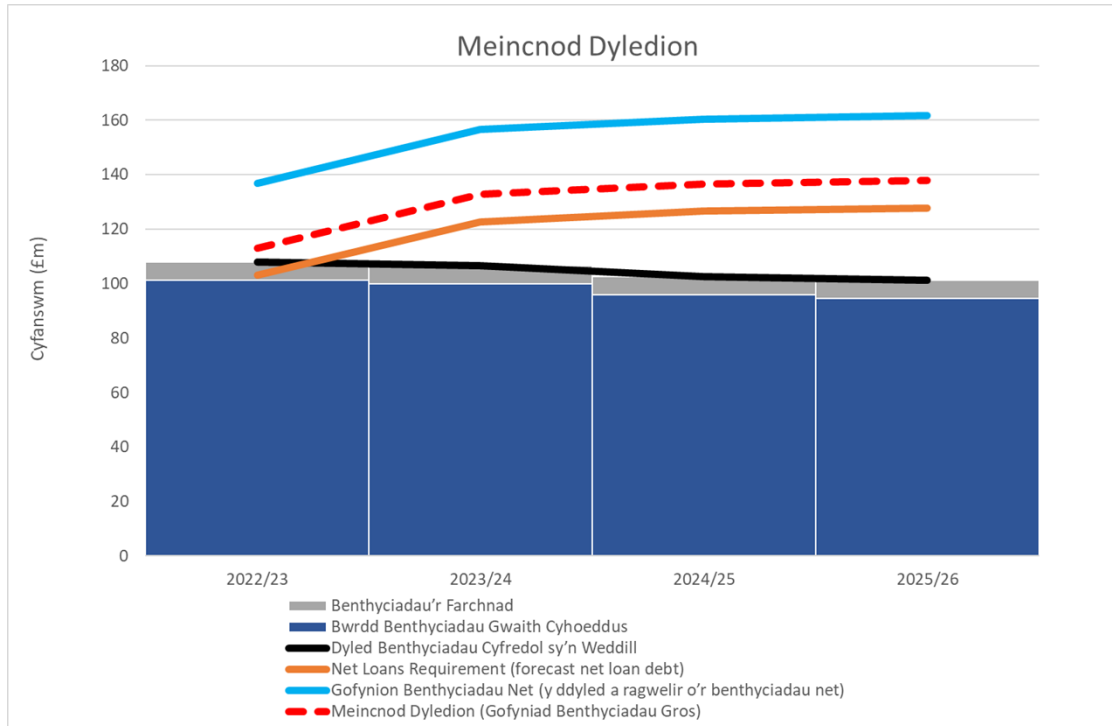
2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
£2.5m	£2.5m	£2.5m	£2.5m

DD 10 Meincnod Dyledion

Dangosydd darbodus newydd ar gyfer 2023/24 yw'r Meincnod Dyledion. I bob pwrpas, y Meincnod Dyledion yw Benthyciadau Net Gofynnol yr awdurdod lleol ynghyd â lwfans ar gyfer hylifedd arian. Ar ei ffurf symlaf, fe'i cyfrifir drwy dynnu swm yr adnoddau buddsoddiadwy sydd ar gael ar y fantolen (cronfeydd wrth gefn, balansau llif arian) o swm y ddyled allanol sydd yn weddill, ac yna adio isafswm y buddsoddiadau sydd eu hangen i reoli'r llif arian parod o ddydd i ddydd.

Mae pedair elfen i'r Meincnod Dyledion:

- Y ddyled bresennol sy'n weddill o ran benthyciadau: benthyciadau presennol yr Awdurdod fydd yn parhau yn weddill yn y blynyddoedd sydd i ddod.
- CFR (Gofyniad Cyllido Cyfalaf) y benthyciadau: fe'i cyfrifir yn unol â'r diffiniad o fenthyciadau CFR yn y Côd Darbodus ac fe'i defnyddir i wneud amcanestyniad at y dyfodol ar sail y benthycia darbodus cymeradwy a'r Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP) a gynllunnir.
- Y Gofyniad o ran benthyciadau net: bydd hwn yn dangos dyled gros yr Awdurdod o ran benthyciadau, namyn y buddsoddiadau rheoli trysorlys ar ddiwedd y flwyddyn ariannol ddiwethaf, gan wneud amcanestyniad at y dyfodol ar sail y benthycia darbodus cymeradwy, yr MRP a gynllunnir ac unrhyw lif arian mawr a ragwelir.
- Meincnod Dyledion (y gofyniad gros o ran benthyciadau): mae hyn y gyfystyr â'r gofyniad net o ran benthyciadau ac ychwanegu lwfans ar gyfer hylifedd tymor byr.

2. MONITRO GAN Y PRIF SWYDDOG CYLLID

Mae'n ofynnol i'r Swyddog a151 gynnal proses o fesuriadau ac adroddiadau i fonitro perfformiad yr holl ddangosyddion. Ar yr amod nad yw'r terfyn awdurdodedig a'r ffin weithredol yn newid, gall y Swyddog a151 gyflawni symudiadau rhwng y gwahanol benawdau Gwariant Cyfalaf, gan roi gwybod am unrhyw newid o'r fath yn nghyfarfod nesaf y Cyngor.